

معیارهای اختلال طیف اوتیسم بر اساس نظام تشخیصی DSM 5

A: فرد به طور دایم و در موقعیت های مختلف، در ارتباط اجتماعی و تعامل اجتماعی مشکل دارد و این موضوع را معیارهای زیر نشان میدهد:

A1- فرد در تقابل اجتماعی-هیجانی نقص دارد: نقص در تعامل اجتماعی-هیجانی متقابل یک طیف است که از نزدیک شدن به دیگران بصورت غیر عادی و عدم مصاحبت نوبتی شروع می شود، با علاقه اندک در به اشتراک گذاشتن علایق، هیجان ها و عواطف خود و واکنش نه چندان زیاد و مناسب به علایق و هیجان ها و عواطف دیگران ادامه می یابد و به بی اعتنائی کامل به تعامل اجتماعی و پیشقدم شدن در آن ختم می شود.

A2- فرد در رفتارهای ارتباطی غیرکلامی، که برای تعامل اجتماعی ضرورت دارند، نقص دارد: نقص در رفتارهای ارتباطی غیر کلامی یک طیف است که از ضعف فرد در ادغام روشهای ارتباطی کلامی و غیرکلامی شروع میشود، با نابهنجاری در تماس چشمی و زبان بدن، یا نقص در درک روش های غیرکلامی و استفاده از آنها ادامه می یابد و به فقدان کامل حالات هیجانی صورت یا ژست های بدنی ختم می شود.

A3- فرد در ایجاد، حفظ و درک روابط میان فردی نقص دارد: نقص در ایجاد و حفظ روابط میان فردی یک طیف است که از دشواری در تنظیم رفتار برای مطابقت داشتن با موقعیت های اجتماعی مختلف شروع می شود، با دشواری در بازیهای تخیلی با دیگران و دوست پیدا کردن ادامه می یابد، و به عدم علاقه ظاهری به مردم ختم می شود. (به نظر می رسد که فرد به دیگران علاقه ندارد).

B: مجموعه ای از رفتارها، علایق و فعالیت های محدود و تکراری، که حداقل با دو مورد از موارد زیر مشخص می شود:

B1- فرد حرکات فیزیکی کلیشه ای و تکراری دارد، یا از اشیا همیشه به یک شکل استفاده می کند (مثلاً حرکات کلیشه ای ساده، اکولالیا (یعنی تکرار تمام یا بخشی از آنچه می شنود یا از او پرسیده می شود)، استفاده تکراری از اشیا، یا عباراتی که خاص خود فرد است (عبارات ایدیوسینکراتیک).

B2- فرد به شدت پایبند روتین است، رفتارهای کلامی و غیرکلامی او نظم و ترتیب خاصی دارند و بشدت در مقابل تغییر مقاومت نشان میدهد. (مثلاً حرکات فیزیکی با نظم و ترتیب خاص، پافشاری بر یک مسیر همیشگی، پافشاری بر یک غذای همیشگی، سئوالات پی در پی و تکراری، یا ناراحتی شدید در مقابل کوچکترین تغییرات).

B3- فرد علایقی بسیار محدود و ثابت دارد که از لحاظ شدت یا میزان توجه غیرعادی هستند (مثلاً دلبستگی شدید به اشیا غیر معمولی، یا اشتغال ذهنی درمورد موضوعات غیر عادی، دامنه علائق فرد بسیار محدود است، یا علائقش را اصلاً تغییر نمی دهد).

B4- واکنش افراطی یا تفریطی در مقابل محرکهای حسی یا علاقه غیر معمولی به بعضی جنبه های حسی محیط (مثلاً، فرد ظاهراً به درد/ گرما/ سرما بی تفاوت است، به بعضی صداها و یا بافت های اشیا واکنش شدید نشان می دهد، بعضی اشیا را بطور افراطی بو یا لمس می کند به بعضی نورها یا اشیا چرخان علاقه بسیار شدیدی نشان می دهد).

C: علائم باید در نوزادی و خردسالی حضور داشته باشند (هرچند ممکن است فقط زمانی به چشم بیایند که الزام های اجتماعی از توانایی های محدود فرد فراتر می روند یا ممکن است استراتژی هایی که فرد در دوره های بعدی زندگی یاد گرفته است آنها را پنهان کنند).

D: علائم در عملکرد اجتماعی، شغلی یا سایر زمینه های عملکردی مهم اختلال ایجاد می کنند. توجه: افرادی که طبق معیارهای ورژن قبلی مبتلا به اختلال اوتیستیک، اختلال اسپرگر، یا اختلال رشدی فراگیر نامشخص شناخته شده اند، اکنون باید مبتلا به اختلال طیف اوتیسم تشخیص داده شوند. افرادی که در ارتباط اجتماعی نقص های شدید دارند، اما علائمشان معیارهای لازم برای اختلال طیف اوتیسم را کامل نمیکند، باید از نظر احتمال اختلال ارتباط اجتماعی (پراگماتیک) بررسی شوند.